



# Budsjett 2022

Kommunedirektørens forslag

# Forutsetninger for budsjett 2022

1. Bygger på forslag til statsbudsjett 2022
  2. Følger opp kommunestyrets vedtatte Handlingsplan 2022-2025
    - Viderefører driften fra 2021
    - Justert for lønns- og prisvekst samt større oppgaveendringer i egen drift
    - Tatt inn nye tiltak vedtatt i handlingsplanen
  3. Bygger på foreslåtte gebyr- og betalingssatser som behandles av kommunestyret på november-møtet
  4. Kommunestyrets vedtatte finansielle måltall.
- Oppsummert: Stramt, men godt budsjett



# Driftsbudsjettet 2022, stramt men godt

- Balansert driftsbudsjett
- Godt tjenestetilbud – som videreføres
- God plassering på Kommune-barometeret, 9. plass i 2021
- Har disposisjonsfond til å håndtere uforutsette hendelser
- Lav lånegjeld
- Økonomistyring viktig i alle ledd



# Økonomistyring viktig i alle ledd – fra kommunestyret til den enkelte enhet

Innebærer:

- Å være i stand til å prioritere
- Å være i stand til å påvirke aktiviteten eller å endre kurs
- Å ha oversikt
- Å ha kontroll
- Å holde seg innenfor gitte rammer
- Å være i stand til å utnytte ressursene på en god måte

(Referanse: Leiv Opstad)



# Utfordring:

- På tross av tilfredsstillende tall oppleves enhetenes hverdager som mer og mer krevende
  - Større press på tjenestene som er kommunens primæroppgave
  - Større press på personalet
- Enhetslederne har sett denne utviklingen over tid og er tydelig overfor kommunedirektøren på at ressursene til kommunens primæroppgaver bør økes hvis dagens tjenestenivå skal opprettholdes
- Kommunedirektøren vil følge opp utfordringen i handlingsplanarbeidet 2023-2026

# Utfordring:

Politiske vedtak med økonomisk virkning

- parallelt med / etter handlingsplanvedtaket
- parallelt med budsjettarbeidet

gir utfordringer med å nå vedtatte finansielle måltall og med å innarbeide tiltakene i budsjettforslaget

Oppsummert:

Bruke handlingsplanprosessen som arena for prioritering



# Større endringer i driften:

- Innføring av betalt spisepause ved Boas og Oppdal helsesenter
- Opprettelse av 100% stilling som psykologspesialist
- Barnevernsreformen trår i kraft: økt faglig og økonomisk ansvar for kommunene
- Fortsette arbeidet med å komme fram til tiltak som skal bidra til å tilpasse tjenestenivået innen helse- og omsorgstjenesten til økonomisk ramme. Styringsgruppe opprettet våren 2020
- Opprettelse av forvaltningskontor for helse- og omsorgstjenester (omdisponering av 3 årsverk innenfor eksisterende bemanning)



# Fra forslag til statsbudsjett 2022

- Statens beregning av frie inntekter til Oppdal kommune: økning på 2,6%
- Deflator i kommune-Norge: beregnet til 2,5%
  - Årslønnsvekst 3,2%
  - Prisvekst 1,6%





# Fra forslag til statsbudsjett 2022:

- **Effektiv bruk av samfunnets ressurser**
  - Økt effektivitet i oppgaveløsningen vil gi kommunene større handlingsrom som blant annet kan brukes til å styrke velferdstjenestene.
  - God økonomistyring, lokal tilpasning og innovative løsninger må derfor til for at kommuner og fylkeskommuner skal gi et godt og likeverdig tilbud. Nye digitale løsninger skal bidra til å gi bedre og mer helhetlige tjenester, og vil kunne frigjøre ressurser til å løse andre oppgaver.
- **Større og sterkere kommuner**
  - Kommunestrukturen må tilpasses dagens og fremtidens utfordringer. Større og sterkere kommuner legger til rette for bedre velferdstjenester, en mer bærekraftig samfunnsutvikling og et sterkere kommunalt selvstyre



# Fra forslag til statsbudsjett 2022:

- Gjennomgang av inntektssystemet
  - Regjeringsoppnevnt utvalg satt ned våren 2020 skal foreta en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for kommunene. Skal levere sin utredning våren 2022.
- Vurdere dagens generalist-kommunesystem
  - Regjeringen satte i november 2020 ned et utvalg som skal vurdere dagens generalist-kommunesystem, der alle kommuner og fylkeskommuner har de samme oppgavene. Utvalget skal vurdere forutsetninger og rammer kommunene har for å være generalist-kommuner i dagens velferdssamfunn og vurdere eventuelle alternativer til generalist-kommunesystemet. Utredningen skal leveres innen desember 2022.



# Særlige forhold som kan påvirke regnskapet for 2022 og Handlingsplan 20223-2026

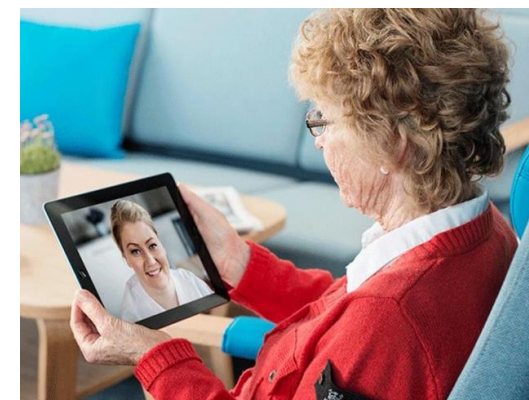
- Ressurskrevende tjenester innen helse og omsorg samt økende behov for individuell tilrettelegging for barn i skole/barnehage
- Festetomter
- Ny brannstasjon og bru over Ålma – tvangsmulkt
- Oppdal distriktsmedisinske senter (ODMS AS)
- Oppdal næringshus AS
- Salg av aksjeposten (50,1%) i Vitnett AS



# Investeringsbudsjettet 2022

Investeringer for totalt 82,5 millioner kroner, bl.a. i

- Velferdsteknologi pleie/omsorg
- Sanering av vann- og avløpsanlegg
- Brannsikring av kirkene
- Nytt tak på rådhuset
- Ny brannstasjon
- Elevkantine for ungdomsskolen
- Forprosjekt for ny Høgmo barnehage



# Oppfyllelse av finansielle måltall

- Hensikt: å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid
- Vedtatt av kommunestyret 28.1.21

Netto driftsmargin skal utgjøre **minimum 1,5%** i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv. I handlingsplanperioden skal ingen enkeltår ligge med netto driftsmargin på under 1,3%

**Budsjett 2022**

1,4%

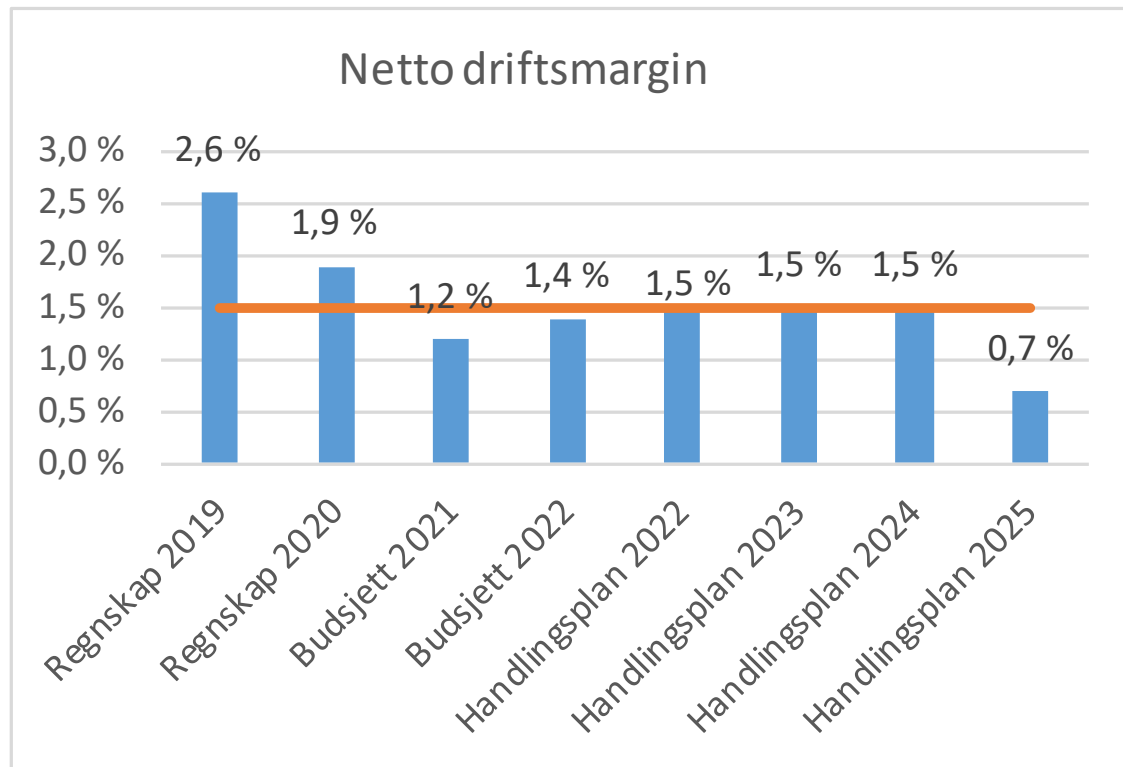
Gjeldsgrad: lånegjeld (inklusive startlån og lån til VAR-sektoren) skal utgjøre **maksimalt 73%** av driftsinntektene i gjennomsnitt i handlingsplanperioden 2021-2024. Deretter skal det styres mot en gjeldsgrad som tilsvarer maksimalt 70% av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv.

64%

Disposisjonsfond: Summen av samtlige disposisjonsfond skal utgjøre **minimum 13%** av driftsinntektene i gjennomsnitt i et fireårsperspektiv

15%





Lavere driftsmargin enn budsjettert i handlingsplan 2022 - 2025 kan forklares med 0,7 mill. kr. til Oppdal idrettslag til bygging av klubbhus / tidtakerbu

*Ut fra Oppdal kommunes totale økonomiske situasjon er det akseptabelt med lavere driftsmargin i 2022 enn det måltallet tilsier*



# Politisk behandling av Budsjett 2022

- Råd og utvalg 22.-23. november
- Formannskapet: 30. november
- Offentlig ettersyn 1.-15. desember
- Kommunestyret: 17. desember



Uavhengige  
representanter



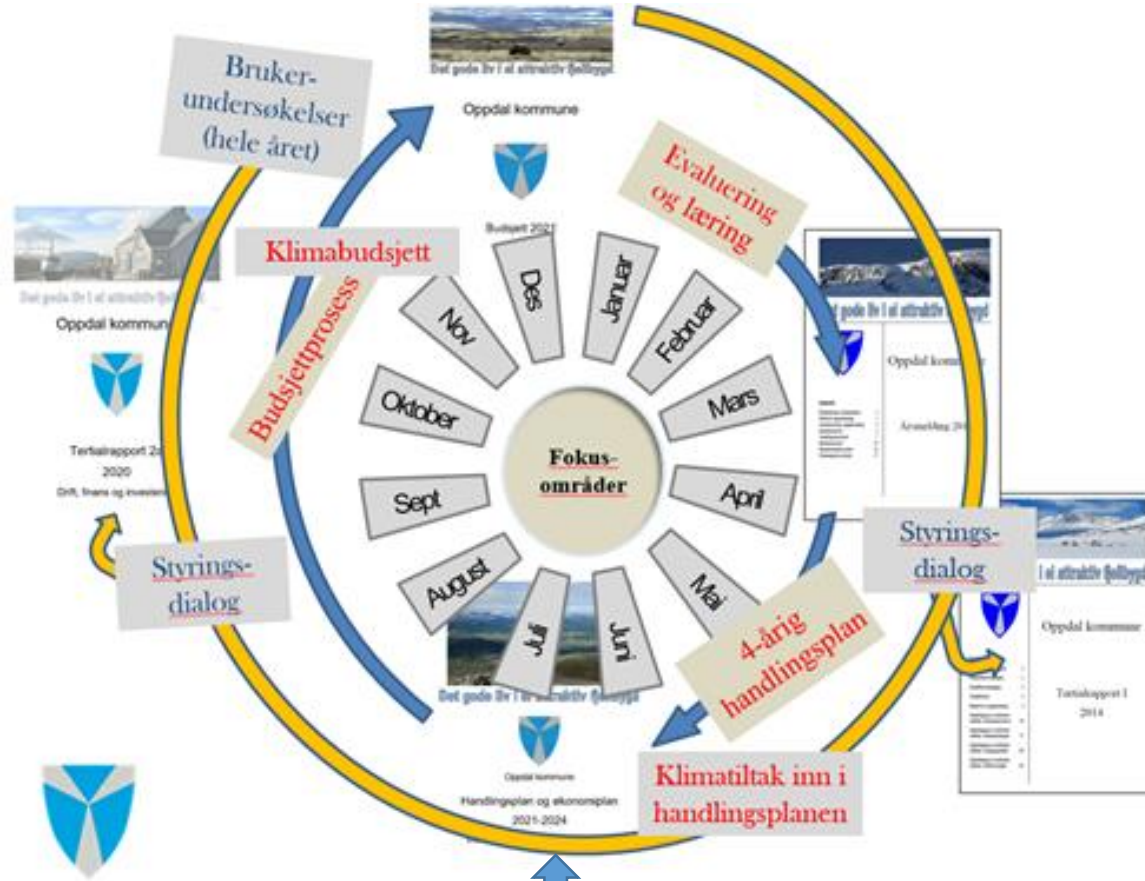
# Nærmere om Budsjett 2022

v/økonomisjef





# Årshjulet



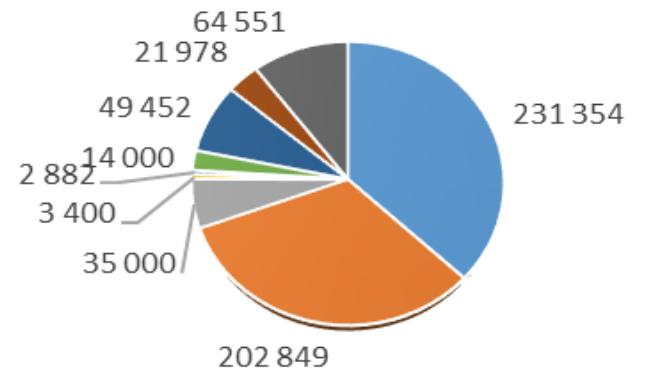
	FOKUSOMRÅDE	MÅL	KRITISKE SUKSESS-FAKTORER
samfunn	livskvalitet	Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd	folkehelse omsorg stedsutvikling
organisasjon	brukere	Gode tjenester	HANDLINGSPLAN
	økonomi	God økonomi-styring	
	medarbeidere	Best i lag	



625,5 millioner kroner i inntekter minus 616,7 millioner kroner i utgifter = netto driftsresultat på 8,8 mill.kr.

### Driftsinntekter 2022

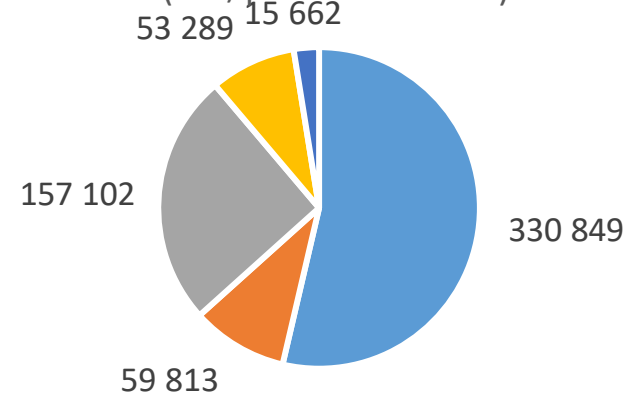
(beløp i 1.000 kroner)



- Rammetilskudd (37%)
- Skatt på inntekt og formue (32%)
- Eiendomsskatt (6%)
- Andre skatteinntekter: Konesjonsavgift (1%)
- Andre generelle inntekter (0,5%)
- Andre overføringer og tilskudd fra staten (2%)
- Overføringer og tilskudd fra andre (8%)
- Brukerbetalinger (4%)
- Salgs- og leieinntekter (10%)

### Driftsutgifter og netto finansutg.

2022 (beløp i 1.000 kroner)



- Lønnsutgifter (54%)
- Sosiale utgifter (10%)
- Kjøp av varer og tjenester (25%)
- Overføringer og tilskudd til andre (9%)
- Netto finansutgifter (2%)



# Netto driftsmargin reduseres også når tiltak finansieres med fond

	Driftsbudsjett 2022	Uttrekk av tilskudd til Oppdal idrettslag	Alternativt driftsbudsjett 2022
Driftsinntekter	-625 466 000		-625 466 000
- Driftsutgifter (avskrivninger holdt utenfor)	601 053 000	-700 000	600 353 000
- Netto finansutgifter (renteinntekter og - utgifter, utbytte og avdrag på lån)	15 662 000		15 662 000
<b>= Netto driftsresultat</b>	<b>-8 751 000</b>		<b>-9 451 000</b>
<b>Netto driftsmargin</b>	<b>1,4 %</b>		<b>1,5 %</b>
<i>Disponering av netto driftsresultat:</i>			
Overføring til investering	10 555 000		10 555 000
Avsetning til bundne driftsfond	4 431 000		4 431 000
Bruk av bundne driftsfond	-5 216 000		-5 216 000
Avsetning til disposisjonsfond	20 262 000		20 262 000
Bruk av disposisjonsfond	-21 281 000	700 000	-20 581 000
	<b>8 751 000</b>		<b>9 451 000</b>

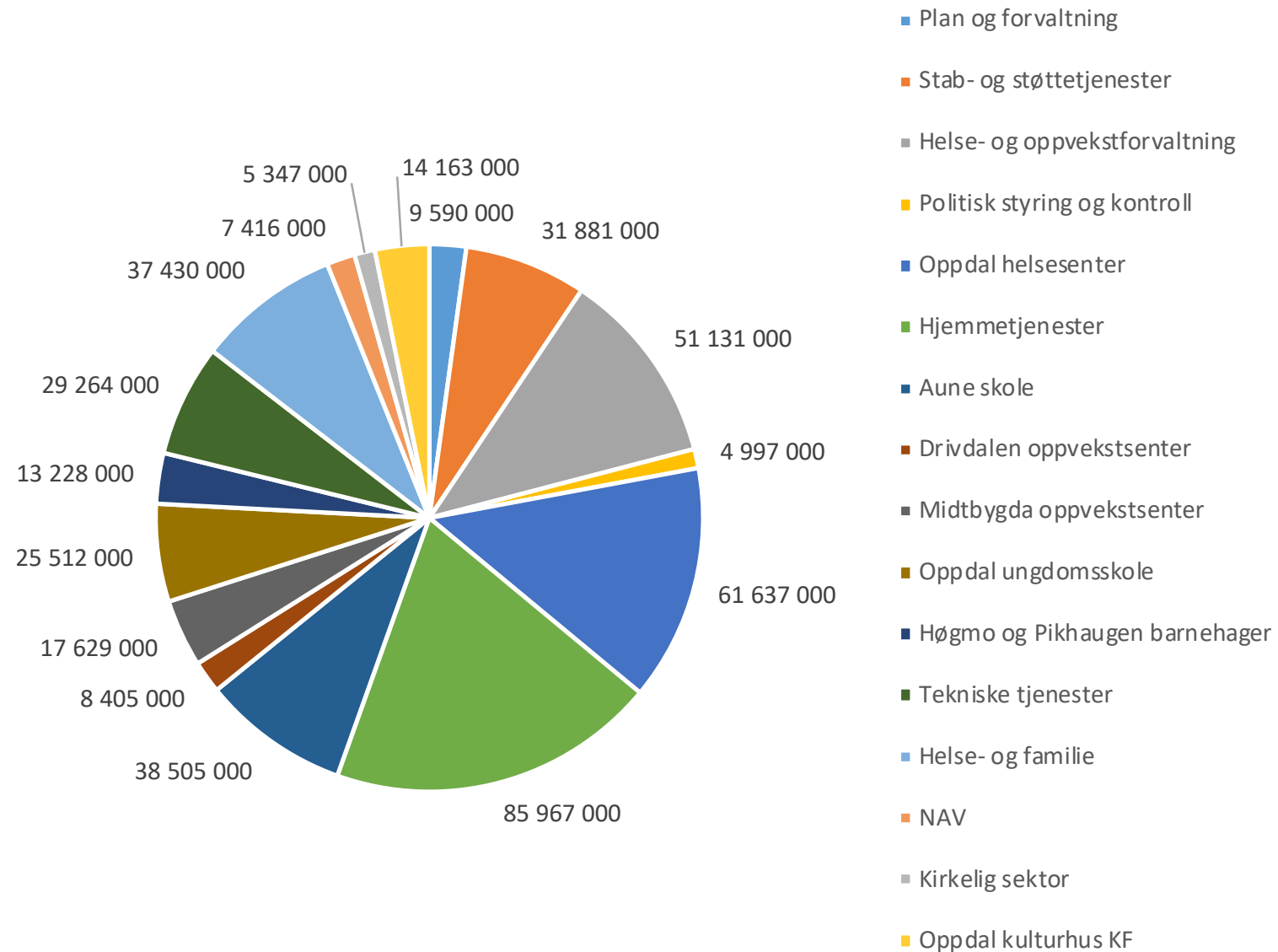


# Justering av driftsrammene

- Korrigert for lønns- og prisstigning og for oppgaveendringer som følge av forslag til Statsbudsjett 2022.
- Konsekvensjusteringer av enhetenes rammer med ca. 4,7 millioner kroner.
  - tilskudd til Oppdal idrettslag (0,7 mill. kr),
  - nye/økte tilbud til brukere i hjemmetjenesten (ca. 1,5 mill. kr),
  - økt innslagspunkt for statlig refusjon for ressurskrevende tjenester (ca. 0,5 mill. kr),
  - elever med spesielle behov ved Aune skole (ca. 1 mill. kr.)
  - korrigerings av feilbudsjetterte utgifter til politisk virksomhet (0,4 mill. kr.)



# Netto driftsutgifter til enhetene

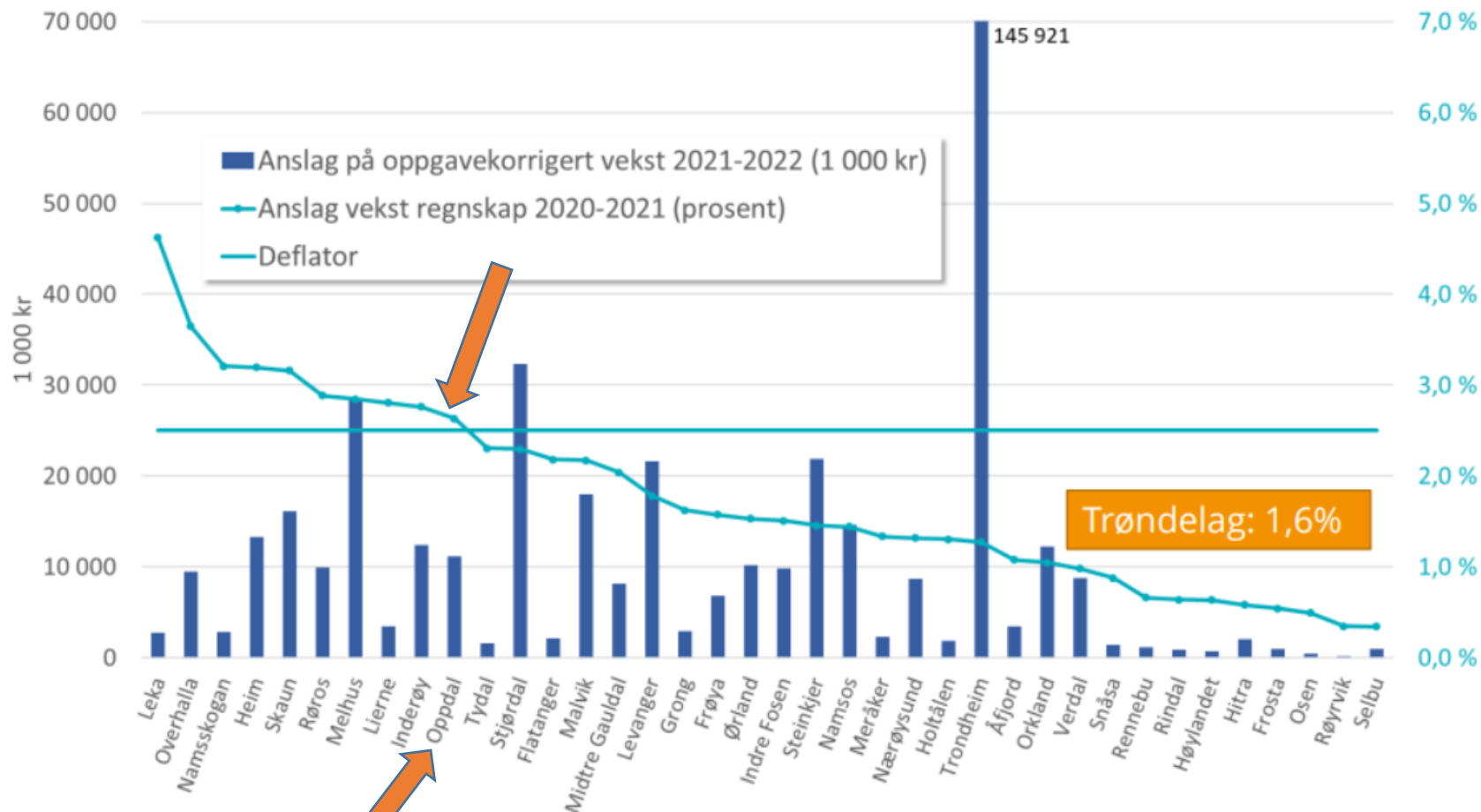


# Fra statsforvalteren i Trøndelag:

## Anslag på vekst i frie inntekter 2021-2022 - tab C-k (Trøndelag)

Leka (4,6)  
Overhalla  
Namsskogan  
Heim  
Skaun  
Røros  
Melhus  
Lierne  
Inderøy  
Oppdal (2,6)

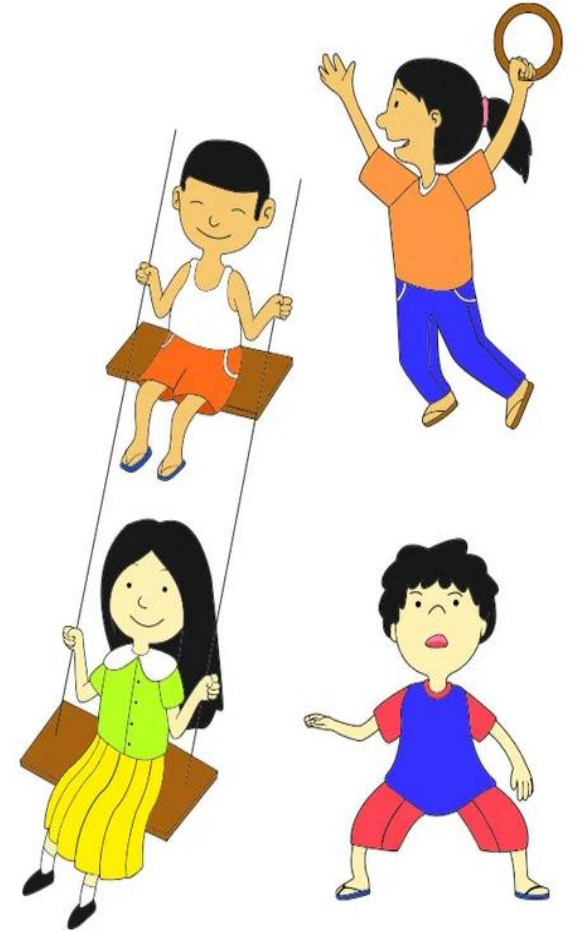
Verdal (1,0)  
Snåsa  
Rennebu  
Rindal  
Høylandet  
Hitra  
Frosta  
Osen  
Røyrvik  
Selbu (0,3)



↑ 10  
↓ 28

# Hvorfor økning i rammetilskuddet fra staten?

- Endring i folketall fra 1.7.20 til 1.7.21
  - 7.009 innbyggere 1.7.20
  - 7.022 innbyggere 1.7.21
- Høyere indeks for beregnet utgiftsbehov (kommunen har blitt dyrere å drive)
- Færre elever i private grunnskoler
- Høyere skatteinntekt i prosent av landsgjennomsnittet
- Økt skjønnstilskudd fra statsforvalteren



# Hvordan er enhetenes rammer beregnet?

<i>Hjemmetjenesten</i>	
<b>Budsjettkalkyle</b>	<b>Beløp</b>
Opprinnelig budsjetttramme for 2021	82 085 000
Konsekvensjustering: Endring i Hovedtariffavtalen: Helgetillegg	528 000
HP 21-24: Velferdsteknologi: Elektroniske dørlåser hos hjemmeboende	82 000
Betalt spisepause Boas	400 000
<b>Ramme i handlingsplan 2022-2025</b>	<b>83 095 000</b>
Justeringer i budsjettet:	
Lønns- og prisvekst	3 177 000
Andel av kostnadene med etablering av forvaltningskontor helse og omsorg	-1 398 000
Boveiledningstjensten overføres fra hjemmetjenesten til Helse og familie	-1 016 000
Konsekvensjustering: Utgifter til Microsoft-lisenser	109 000
Konsekvensjustering: Avlastningstilbud for bruker	393 000
Konsekvensjustering: Brukerstyrt personlig assistanse	1 115 000
Konsekvensjustering: Innslagspunktet for refusjon for utgifter til ressurskrevende tjenester øker med kr. 41.000 ut over budsjettforutsetningene (12 brukere x kr. 41.000)	492 000
<b>Konsekvensjustert ramme 2022</b>	<b>85 967 000</b>





# Diverse oppgaveendringer, bl.a.:

(fra forslag til statsbudsjett 2022)

- En ekstra skoletime naturfag i grunnskolen fra 1.8.22 (kr. 129.000)
- Økt basistilskudd til fastleger (kr. 183.000)
- Rusreformen – til opprettelse av rådgivende enheter i kommunene (kr. 98.000)
- Barnekoordinator (som en del av likeverdsreformen) fra 1.8.22 (kr. 142.000)



# Oppgaveendring: Barnevernsreformen

(fra forslag til statsbudsjett 2022)

- Innføres 1.1.22
- Hensikt: Reformen skal styrke mulighetene og insentivene kommunene har til å sette i gang forebyggende tiltak tidlig, gi mer effektiv bruk av ressurser og gi bedre tilpasset hjelp til barn som trenger det.
- Gir kommunene økt faglig og økonomisk ansvar
- Oppdal og Rennebu har felles barneverntjeneste - 7,9 årsverk
- Oppdal og Rennebu er enige om de økonomiske overføringene i reformen



# Barnevernsreformen (fra statsforvalteren):

## Økt finansieringsansvar

1310 mill kr

- Egenandeler endres, kommunene må betale mer for kjøp fra staten, f.eks institusjon
- Refusjonsordningen for forsterkning av kommunale fosterhjem avvikles
- Halvparten legges i kommunerammen etter delkostnadsnøkkel, og resten særskilt fordeling (tabell C)

Oppdal: kr. 856.000

## Øremerkede stillinger

841,12 mill kr

- Øremerkede stillinger blir lagt til kommunerammen og fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern
- Ingen overgangsordning

Oppdal og Rennebu:  
1,3 millioner kroner  
(0,7 millioner kroner  
lavere enn øremerket  
tilskudd = 1,2 årsverk)

## Økt kompetansekrav

52,5 mil kr

- Nye krav om relevant utdanning
- Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern

Oppdal og Rennebu:  
kr. 81.000



# Barnevernsreformen (fra statsforvalteren):

- Endrede egenandeler for kjøp fra staten, se tabell
- Plasseringer i beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem som er gjort før 1. januar 2022 utløser dagens takst på egenandel (dette gjelder ikke for institusjonsopphold).
- Refusjonsordningen for forsterkning av ordinære kommunale fosterhjem avvikles.

Endringer i kommunale egenandeler. Forslag	Månedlig egenandel 2021	Månedlig egenandel 2022
Institusjon	76 900	170 000
Spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem	36 200	85 000
Spesialiserte hjelpetiltak	18 100	15 000



# Barnevernsreformen:

- Kommunedirektøren vil bruke noe tid på å få bedre oversikt over hva barnevernsreformen innebærer for kommunen.
- Bemanningen i barneverntjenesten i 2022 videreføres på dagens nivå
- Finansiering av 0,7 millioner kroner (tilsvarende 1,2 årsverk):
  - fra frie midler gitt i rammetilskuddet
  - lønnsmidler fra vakant stilling i Helse og familie (psykolog-stillingen), alternativt ved bruk av Helse og familie sitt disposisjonsfond.
  - Rennebu kommune bidrar med sin andel (0,2 mill. kr.)
- NB! Betydelig usikkerhet i utgiftene til barneverntjenester i årene framover



# Oppgaveendring: Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger (fra forslag til statsbudsjett 2022)

## Inngår helseplattformen her?

- Helse- og omsorgsdepartementet sendte i juli 2021 på høring et forslag om endringer i pasientjournalloven mv. som legger det rettslige grunnlaget for målet *En innbygger – én journal*.
- Plikt for kommuner til å betale for kostnadene til forvaltning og drift av helsenettet, inkludert grunndata og helseID, og kjernejournal, e-resept og helsenorge.no.
- Kommunene kompenseres for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene, men må bidra til å dekke kostnadsveksten fra 2021 til 2022. Økning i rammetilskuddet til Oppdal kommune: kr. 459.000.



# Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger – KS tar omkamp (Artikkel på KS.no 1.11.21)

## KS håper Støre-regjeringen skroter lovforslaget, bl.a. fordi:

- Lovforslaget gir departementet hjemmel til å pålegge kommuner å betale for nasjonal infrastruktur, uavhengig av nytte
- At salderingsansvaret for statens kostnader til nasjonal infrastruktur skal pålegges landets kommuner gjennom lov og forskrift vil være å innføre helt nye prinsipper for finansiering og styring av kommunene.
- Kommunene kompenseres utfra forarbeidene til lovendringen heller ikke for fremtidig kostnadsvekst eller innføringskostnader. Bare de neste årene er kostnadsøkningene forventet å bli på flere hundre millioner kroner.



# Fra forslag til statsbudsjett 2022:

- Ressurskrevende tjenester:

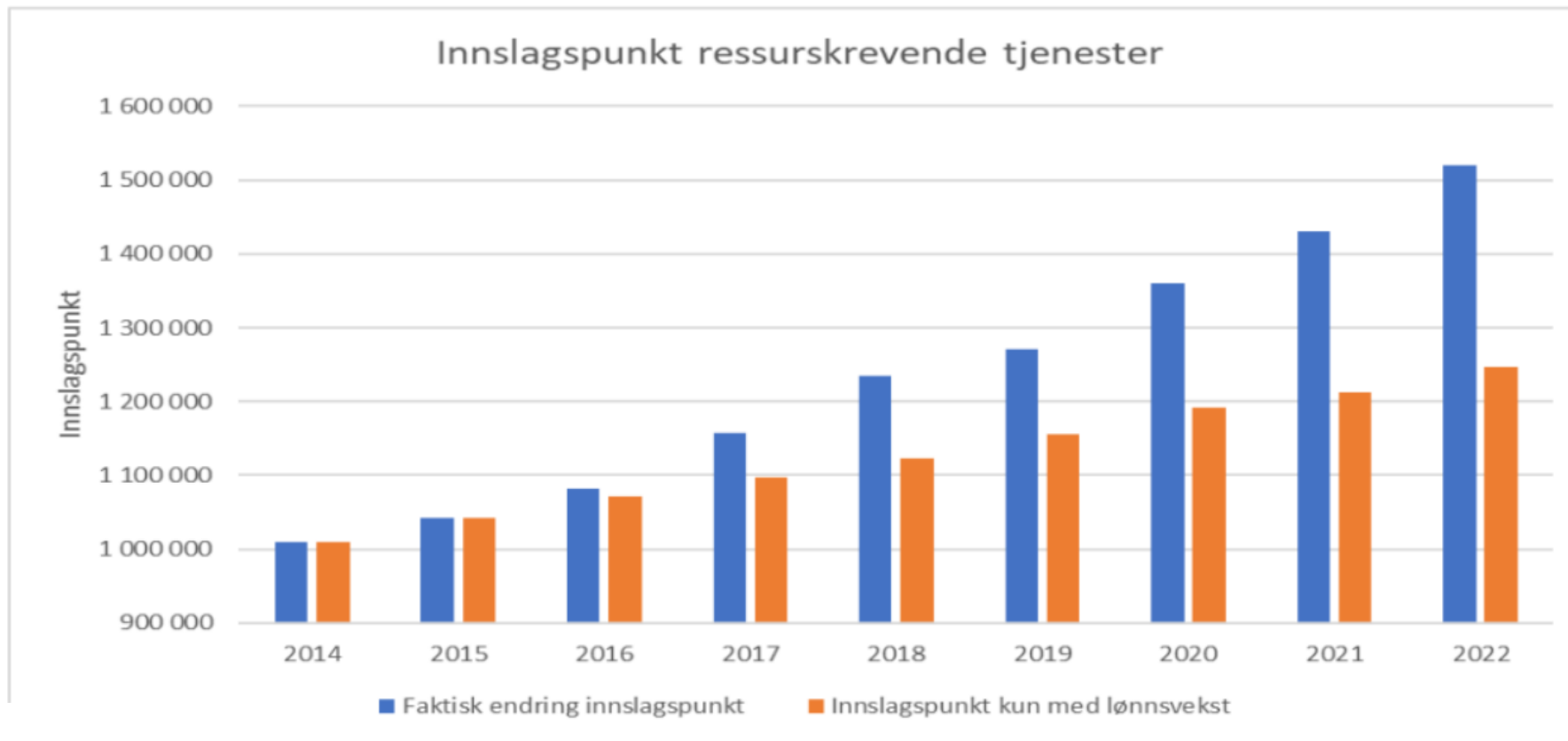
- Tallene fra Helsedirektoratet for 2021: 7 829 ressurskrevende tjenestemottakere var omfattet av ordningen
- Statens antatte utgifter i 2022: i underkant av 12 milliarder kroner.
- Kommunenes innslagspunkt (egenandel) foreslås økt til 1 520 000 kroner. Dette er en økning ut over det som følger av anslått lønnsvekst for 2021 på 50 000 kroner. Økningen i innslagspunktet må ses i sammenheng med sterk underliggende utgiftsvekst i toppfinansieringsordningen de senere år.





# Fra KS:

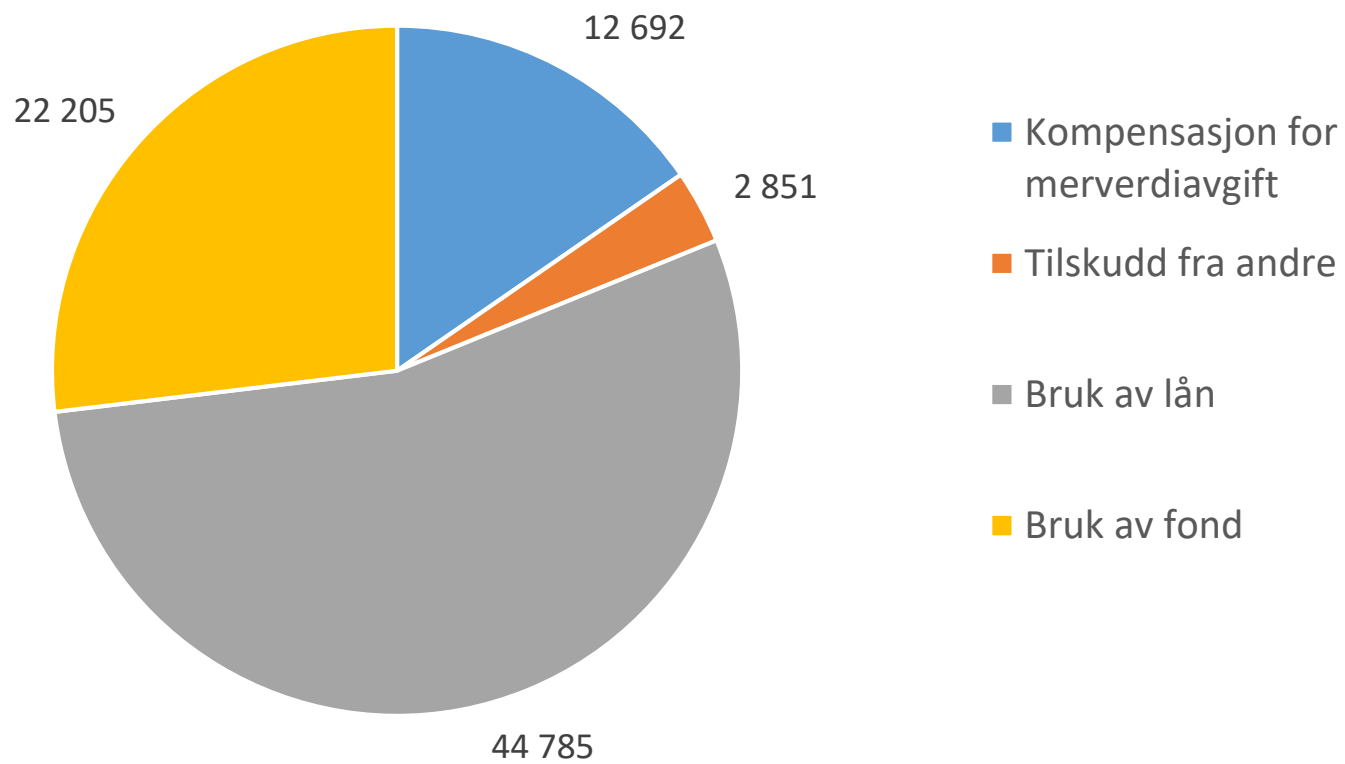
Innslagspunktet for ressurskrevende tjenester har reelt økt med 250 000 kroner pr bruker fra 2016-2022



# Investeringsbudsjettet i tall

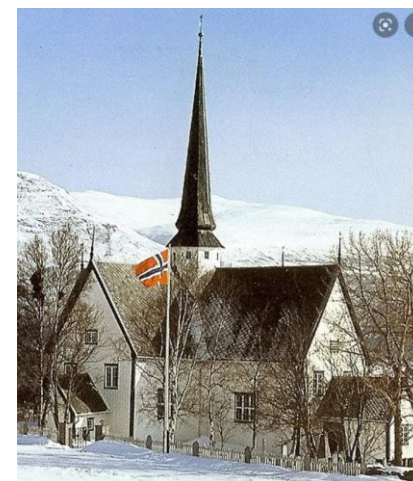
Sum investering i anleggsmidler **82,5 mill. kr.**

*Finansiert slik  
(beløp i mill. kr):*



# Detaljer om investeringsbudsjettet:

- Detaljer om investeringsbudsjettet finnes i kapitlene
  - Budsjetterte investeringsprosjekter med finansiering (side 85 i budsjettdokumentet)
  - Omtale av investeringsprosjektene (side 88 i budsjettdokumentet)
- Opplisting av prosjektene med info om brutto investeringsbeløp finnes i Bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften §5-5 andre ledd (side 99 i budsjettdokumentet)



# Bevilgningsoversikt investering etter budsjett og regnskapsforskriften §5-5 andre ledd

	Budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2021	Regnskap 2020
6266 Utskifting gatelysarmatur - led	100 000	-	171 821
6267 Samarbeidsprosj VA Vangslia og Stølen vann	-	-	429 110
6269 Omlegging av park.plass Stølen	-	-	432 989
6270 Oppgrad av overvannsledn Aunevn	-	-	1 375 000
6271 Oppgradering PLS, avløp	-	450 000	-
6272 Sanering vann Bjørndalsvegen	147 000	560 000	-
6273 Sanering avløp Bjørndalsvegen	220 000	840 000	-
6400 Sanering av div AF-ledninger vann	302 000	730 000	-
6401 Sanering av div AF-ledninger avløp	378 000	920 000	-



# Lykke til med det politiske arbeidet med Budsjett 2022



Uavhengige  
representanter

